

Tarptautinė mokslinė konferencija

**METODOLOGINĖS NAUJOVĖS
KALBINIO VARIANTIŠKUMO TYRIMUOSE**

International Scientific Conference

**METHODOLOGICAL INNOVATIONS
IN THE STUDY OF LINGUISTIC VARIATION**

2024 m. spalio 10–11 d.

KONFERENCIJOS VIETA: Lietuvių kalbos institutas, P. Vileišio g. 5, Vilnius

10th–11th October 2024

CONFERENCE LOCATION: Institute of the Lithuanian Language, P. Vileišio st. 5, Vilnius

**KONFERENCIJOS
PROGRAMA**

**CONFERENCE
PROGRAMME**

Mokslinis komitetas | Scientific Committee

Prof. habil. dr. Danguolė Mikulėnienė (pirmininkė), Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Prof. dr. John Nerbonne, University of Groningen, University of Freiburg, University of Tübingen | Groningeno universitetas, Freiburgo universitetas, Tiubingeno universitetas

Prof. habil. dr. Maciej Rak, Jagiellonian University | Jogailos universitetas

Prof. habil. dr. Anna Stafecka, University of Latvia | Latvijos universitetas

Prof. dr. Kristina Rutkovska, Vilniaus universitetas | Vilnius University

Prof. dr. Jožica Škofic, The Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU) | Fran Ramovš slovėnų kalbos institutas, Slovėnijos mokslų ir menų akademijos Mokslinių tyrimų centras (ZRC SAZU)

Doc. dr. Rūta Kazlauskaitė, Vilniaus universiteto Šiaulių akademija | Vilnius University Šiauliai Academy

Dr. Asta Leskauskaitė, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Dr. Florin-Teodor Olariu, Romanian Academy, Iasi Branch | Rumunijos mokslų akademijos Jasų filialas

Dr. Vilija Sakalauskiene, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Organizacinis komitetas | Organising Committee

Dr. Vilija Ragaišienė (pirmininkė), Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Dr. Agnė Čepaitienė (sekretorė), Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Prof. dr. Edmundas Trumpa, University of Latvia | Latvijos universitetas

Doc. dr. Rima Bakšienė, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Dr. Diana Dambrauskienė, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Dr. Aurelija Tamulionienė, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Dr. Simona Vyniautaitė, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Inga Baublienė, Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language

Ketvirtadienis 2024 m. spalio 10 d. | Thursday 10th October 2024

9:00–9:30

Dalyvių registracija | Registration of Participants

Konferencijų salė | *Conference hall*

9:30–12:00 PLENARINIS POSĖDIS | PLENARY SESSION

9:30–9:40 Įžangos žodis | Introduction

Albina Auksoriūtė

Lietuvių kalbos instituto direktorė | *Director of the Institute of the Lithuanian Language*

Pirmininkauja | Chairperson: **Danguolė Mikulėnienė**

9:40–10:10

John Nerbonne

(University of Groningen, University of Freiburg, University of Tübingen | Groningeno universitetas, Freiburgo universitetas, Tiubingeno universitetas)

The Near Horizon in Dialectology

10:10–10:40

Jožica Škofic

(The Fran Ramovš Institute of the Slovenian Language, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU) | Fran Ramovš slovėnų kalbos institutas, Slovėnijos mokslų ir menų akademijos Mokslinių tyrimų centras (ZRC SAZU))

Interactive Slovenian Linguistic Atlas – New Tools in Slovenian Geolinguistics for International Use

10:40–11:10

Aidas Gudaitis, Agnė Čepaitienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Application of GIS Tools and Geospatial Analysis Methods in the Research of Lithuanian Variation

11:10–11:40

Danguolė Mikulėnienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Ideological Narrative of the Soviet Period in Lithuanian Dialectology

11:40–11:50 Diskusijos | Discussion

12:00–13:30 Pietų pertrauka | Lunch break

DARBAS SEKCIJOMIS (I, II SEKCIJOS) | WORKSHOPS (I, II WORKSHOPS)

Konferencijų salė | Conference hall

13:30–17:00 I SEKCIJA | I WORKSHOP

Geolingvistikos tradicijos ir naujovės |
Traditions and Innovations in Geolinguistics

Mažoji salė | Small hall

13:30–17:00 II SEKCIJA | II WORKSHOP

Žodis ir reikšmė | The Word and Meaning

13:30–15:00 1-as POSĖDIS |
1st SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Asta Leskauskaitė

13:30–13:50

Florin-Teodor Olariu, Silviu Bejinariu,
Veronica Olariu, Ludmila Malahova,
Tudor Bumbu

(Romanian Academy, Iasi Branch | Moldova State University | Rumunijos mokslų akademijos Jasų filialas | Moldovos valstybinis universitetas)

*The Moldavian Linguistic Atlas (1968–1973)–
Towards a Digital Edition with Latin Alphabet*

13:50–14:10

Heiko Kammers, Simon Kasper, Jeffrey Pheiff

(Research Center Deutscher Sprachatlas, Heinrich-Heine University
Düsseldorf, University of Bern | Marburgo universiteto Vokiečių kalbos
atlaso tyrimų centras, Diuseldorfo Heinricho Heinės universitetas, Berno
universitetas)

*(Morpho-)Syntactic Variation in the
German Regional Languages*

14:10–14:30

Anna Stafecka, Liene Markus-Narvila

(University of Latvia | Latvijos universitetas)

Ieskats latviešu ģeolingvistikas attīstībā

14:30–14:50

Lidija Leikuma

(University of Latvia | Latvijos universitetas)

*Izloksnes atpazīšanas iespējas nelatvieša pierak-
stītā tekstā: Zvirgzdines izloksnes piemērs*

14:50–15:00 Diskusijos | Discussion

15:00–15:30 Kavos pertrauka | Coffee break

13:30–15:00 1-as POSĖDIS |
1st SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Vilija Sakalauskienė

13:30–13:50

Ihor Koroliov, Aurelija Gritėnienė, Svitlana
Hrycenko

(Taras Shevchenko National University of Kyiv, Institute of the Lithuanian
Language | Kyjivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas, Lietuvių
kalbos institutas)

*„Lietuvių–ukrainiečių kalbų žodyno“
sudarymo principai*

13:50–14:10

Vilija Sakalauskienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Naujas požiūris į lietuvių tarminę leksikografiją:
etnolingvistinė informacija žodynų makro- ir
mikrostruktūroje*

14:10–14:30

Vilija Ragaišienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Miško vaizdas tarminiuose žodynuose

14:30–14:50

Silvija Papaurėlytė-Klovienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Žodžio mama asociacijų laukas
lietuvių kalbos pasaulėvaizdyje*

14:50–15:00 Diskusijos | Discussion

15:00–15:30 Kavos pertrauka | Coffee break

Konferencijų salė | Conference hall

13:30–17:00 I SEKCIJA | I WORKSHOP

Geolingvistikos tradicijos ir naujovės |
Traditions and Innovations in Geolinguistics

Mažoji salė | Small hall

13:30–17:00 II SEKCIJA | II WORKSHOP

Žodis ir reikšmė | The Word and Meaning

15:30–17:00 2-as POSĖDIS |
2nd SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Rima Bakšienė

15:30–15:50

Edmundas Trumpa

(University of Latvia | Latvijos universitetas)

*Formančių dinamikos lyginimas kaip vienas iš
galimų metodų latvių kalbos ir jos tarmių
prozodijos tyrimuose*

15:50–16:10

Rima Bakšienė, Agnė Čepaitienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Kazimiero Šaulio veikalas
„Juodžiūnų tarmė“ – modernios lietuvių
tarmių transkripcijos TFA ištakos*

16:10–16:30

Asta Leskauskaitė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Morfologinių požymių taikymas tarminių kalbos
variantų identifikacijai*

16:30–16:50

Daira Vēvere

(University of Latvia | Latvijos universitetas)

*Celā uz jaunu terminoloģiju latviešu valodas
geolingvistikā: Kurzemes lībisko izlokšņu piemērs*

16:50–17:00 Diskusijos | Discussion

17:30–18:30 *Ekskursija Sapiegų rūmuose (L. Sapiegos g. 13, LT-10312 Vilnius) | Guided tour of
the Sapieha Palace (L. Sapiegos st. 13, 10312 Vilnius)*

15:30–16:40 2-as POSĖDIS |
2nd SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Loreta Vaičiulytė-Semėnienė

15:30–15:50

Veslava Čižik-Prokaševa

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Rusės vaizdinys Dabartinės lietuvių kalbos tekstyne

15:50–16:10

Loreta Vaičiulytė-Semėnienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Vienatvės vaizdinys publicistikoje

16:10–16:30

Rūta Kazlauskaitė

(Vilniaus universiteto Šiaulių akademija | Vilnius University Šiauliai Academy)

Žvaigždžių spalvos poezijoje

16:30–16:40 Diskusijos | Discussion

Penktadienis 2024 m. spalio 11 d. | Friday 11th October 2024

DARBAS SEKCIJOMIS (I, II SEKCIJOS) | WORKSHOPS (I, II WORKSHOPS)

Konferencijų salė | Conference hall

9:00–12:00 I SEKCIJA | I WORKSHOP

Regioniškumas ir variantiškumas |
Regionality and Variation

Mažoji salė | Small hall

9:00–12:00 II SEKCIJA | II WORKSHOP

Bendrinės kalbos standartizacija ir
substandartizacija | Standardisation and
Sub-standardisation of the Standard Language

9:00–10:30 1-as POSĖDIS |
1st SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Simona Vyniautaitė

9:00–9:20

Dalia Kiseliūnaitė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Lokatyvo ir prielinksnių konstrukcijų
konkurencija kuršininkų kalboje*

9:20–9:40

Jogilė Teresa Ramonaitė, Ieva Frigerio

(Lietuvių kalbos institutas, Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga / Institute of
the Lithuanian Language | Lithuanian Association of Literary Translators)

*Regioninių Italijos kalbinių variantų perteikimas
Lietuvos skaitytojams grožiniame tekste*

9:40–10:00

Diana Dambrauskienė, Simona Vyniautaitė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Tarminio variantiškumo prielaidos ir
požymių realizacija Šilalės apylinkėse*

10:00–10:20

Danutė Valentukevičienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Varėnos geolekto zonos tarmiškumas: kietinamojo
priebalsio \ realizacijos pokyčiai*

10:20–10:30 Diskusijos | Discussion

10:30–10:50 Kavos pertrauka | Coffee break

9:00–10:30 1-as POSĖDIS |
1st SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Aurelija Tamulionienė

9:00–9:20

Rita Miliūnaitė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Nuo futbolisto iki atšilisto: žodžiai su priesaga
-istas, -ė variantiškumo ir substandartizacijos aspektu*

9:20–9:40

Aurelija Tamulionienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Lietuvos mokinių kalba: kokių pokyčių laukti?

9:40–10:00

Žydrūnė Šalaviejūtė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Lietuvių kalbos žuvų pavadinimų
variantiškumas ir motyvacija*

10:00–10:20

Daiva Šveikauskienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

Nederinamasis pažymynys: valdymas ar šliejimas?

10:20–10:30 Diskusijos | Discussion

Konferencijų salė | Conference hall

9:00–12:00 I SEKCIJA | I WORKSHOP

Regioniškumas ir variantiškumas |
Regionality and Variation

10:50–12:00 2-as POSĖDIS |
2nd SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Nida Poderienė

10:50–11:10

Laura Brazaitienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Lietuvių kalbos ploto vidurio šnektos XX a. 7-ojo ir
XXI a. 2-ojo dešimtmečio duomenimis*

11:10–11:30

Žydrūnas Šidlauskas

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Tarminio suvokimo (emic) kiekybinė patikra
Kauno marių apylinkėse*

11:30–11:50

Nida Poderienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Etnolingvistinio gyvybingumo koncepcija grįstas
geolingvistinio tyrimo klausimynas*

11:50–12:00 Diskusijos | Discussion

12:00–13:30 Pietų pertrauka | Lunch break

Mažoji salė | Small hall

9:00–12:00 II SEKCIJA | II WORKSHOP

Kalbų ir kultūrų sąveika |
Interaction of Languages and Cultures

10:50–12:00 2-as POSĖDIS |
2nd SESSION

Pirmininkauja | Chairperson:
Violeta Meiliūnaitė

10:50–11:10

Violeta Meiliūnaitė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Kalbinė aplinka ir jos įtaka lietuviškumui: religinių
pastatų ir apeigų atvejais Šalčininkų rajone*

11:10–11:30

Nijolė Tuomienė

(Lietuvių kalbos institutas | Institute of the Lithuanian Language)

*Situacinė kodų kaita – veiksminga komunikacijos
strategija pietryčių Lietuvoje*

11:30–11:50

Violeta Švaikovskaja

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas | Institute of Lithuanian
Language and Literature

*„Aš tikriausiai 4 bet penketais išlaikydavau visada“–
išsilavinimo samprata Šalčininkų krašto gyventojų
autobiografiniuose pasakojimuose*

11:50–12:00 Diskusijos | Discussion

Konferencijų salė | Conference hall

**13:30–15:00 BAIGIAMASIS PLENARINIS POSĖDIS |
CLOSING PLENARY SESSION**

Pirmininkauja | Chairperson: **Kristina Rutkovska**

13:30–14:00

Maciej Rak

(Jagiellonian University | Jogailos universitetas)

Polska dialektologia wobec wyzwań zmieniającej się sytuacji językowej na wsi – nowe metody w nowych warunkach

14:00–14:30

Kristina Rutkovska

(Vilniaus universitetas | Vilnius University)

Etnoteologijos metodai senųjų raštų tyrimuose

14:30–15:00

Katarzyna Konczewska

(Institute of Polish Language of the Polish Academy of Sciences | Lenkijos mokslų akademijos Lenkų kalbos institutas)

In Search of New Methods of Border Studies. Archival Ethnographic Materials as a Source of Research on Historical Multilingualism on the Belarusian-Lithuanian Borderland

Konferencijos apibendrinimas | General discussion

Filmo *Išsaugojome kalbą* peržiūra | Viewing the film *We've Kept Our Language*